

BERGEN BANK – MANGE BEKKER SMÅ GJØR EN STOR Å Av Svein Rør og Leif Bjornes

Ovennevnte tittel er hentet fra 150 års jubileet til Bergen Bank i 1980, og gir et meget godt bilde på hvordan en storbank blir til.

Historien frem til Bergen Banks etablering ved fusjon mellom de to store Bergensbankene Bergens Privatbank og Bergens Kreditbank i 1975 har omfattet mange fusjoner og oppkjøp av mindre forretnings- og privatbanker.

Bergens Privatbank startet i 1855 og var en ren Bergens-bank frem til 1912, da den etablerte egen filial i Odda. Neste skritt tok Bergens Privatbank over til Østlandet ved fusjonen med Revisjonsbanken som hadde kontorer i Oslo, Sandvika, Lillestrøm og Sørumsand. Deretter følger mange fusjoner i årene frem til 1975.

Bergens Kreditbank var opprinnelig Kreditkassens filial i Bergen frem til 1876. Dette året ble banken etablert og overtok filialen til Kreditkassen i Bergen. Mellomakten med Andresens Bank som "Foreningsbanken" fra 1919 til 1928 var ikke vellykket og begge banker oppstod som selvstendige enheter igjen i 1928.

Oversikten må ut fra dette deles i tre - røtter,

**Bergens Privatbanks,
Bergens Kreditbanks og
Bergen Banks.**

(Årstall i parentes er bankens stiftelses år og i tillegg er tatt med banker som er gått konkurs, eller hvor den nye banken er oppstått fra og eventuelle navneskifter)

Kristiania Industri og Handelsbank, 1917. Overtatt av Bergens Kreditbank i 1948.

BERGENS PRIVATBANKS RØTTER

1855	Bergens Privatbank
1919	Revisjonsbanken (1913)
1920	Hegdehaugens Sparebank (1882) - Christiania Vestre Arbeidersamfunds Sparekasse (1882) Navnskifte
1922	Haugesunds Privatbank (1907)
1945	Åndalsnes Privatbank (1939)
1948	Aakrehavns Privatbank (1916) (Se bildet av denne bank på side 2)
1950	Fredrikstad Kreditbank (1917)
1950	Trondhjems Haandverk og Industribank (1906) - Haandværkerforeningens Sparekasse (1848) Navneskifte - Handværkerforeningens Sparekasse A/S (1876) A/S
1951	Lofotens Kreditbank (1917)
1954	Harstad og Oplands Bank 1930 - Senjens Privatbank 1912 Konkurs
1963	Skaanevik Privatbank (1905)
1971	Os Privatbank (1888)
1971	Måløy Privatbank (1929) - Ulvesunds Kreditbank (1913) Konkurs
1973	Notodden Bank (1935) - Notodden og Oplands Privatbank (1918) Konkurs

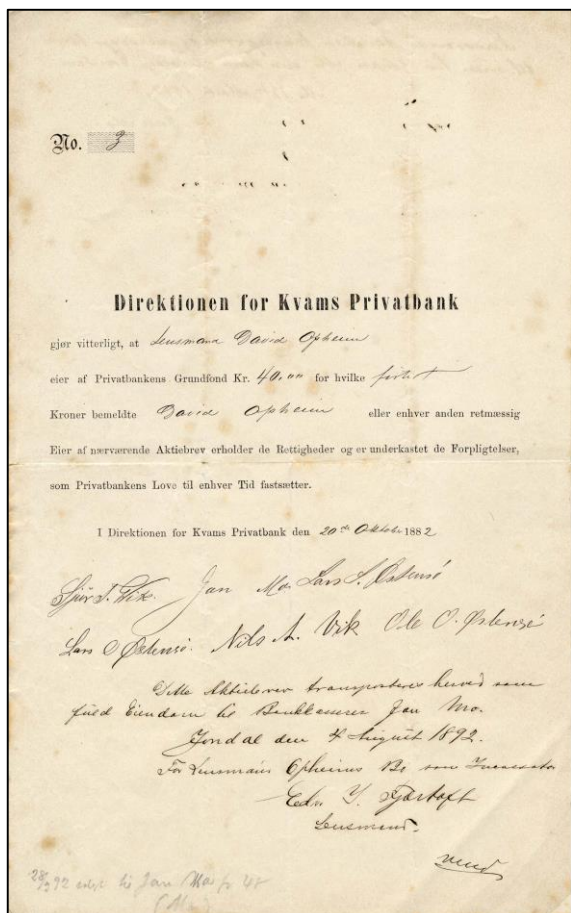

BERGENS KREDITBANKS RØTTER

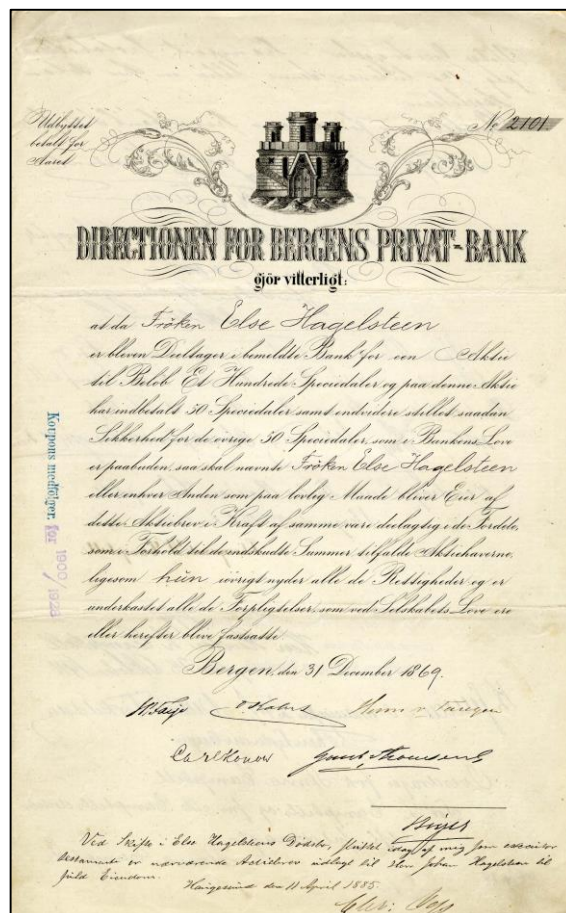
- 1876 Bergens Kreditbank
- Christiania Bank og Kreditkasses filial i Bergen til 1876
- 1919 ”Foreningsbanken” fusjon med Andresens Bank
- Reetablering av Bergens Kreditbank 1928
- 1948 **Oslo Industri og Handelsbank** (1926)
- Kristiania Arbeider- og Handelsbank (1883) navnebytte
 - Kristiania Industri og Handelsbank (1918) navnebytte
- 1953 **Eids Privatbank** (1911)
- 1964 **Sauda Kreditbank** (1928)
- Filial av Bergens Kreditbank til 1928

BERGEN BANKS RØTTER

- 1975 Fusjon mellom **Bergens Privatbank** og **Bergens Kreditbank**
- 1979 **Kvam Privatbank** (1882)
- Østensjø Låneindretning (1862)
 - Østensjø Haandværkers eller Arbeiderforeningens Spareinnretning (1872) fusjon med Østensjø Låneindretning
 - Østensjø Arbeider – Spareforening 1876
- 1989 Fusjon mellom Bergen Bank og Den norske Creditbank – Fikk navnet Den norske bank (DnB)
Etter den nylige fusjonen med Sparebanken Nor i 2003 er navnet i dag DNB.

Kvams Privatbank, 1882. Overtatt av Bergen Bank i 1979. Aksjebrevet fra 1882, veldig enkelt utseende, men eneste kjente eksemplar.

Bergen Privatbank, 1869
Stiftet i 1855. Fusjonerte i 1975 med Bergens Kreditbank. I dag en del av DnB-NOR.

D N C – MANGE BEKKER SMÅ GJØR EN STOR Å Av S. Røer og L. Bjørnes

Etableringen av Den norske Creditbank som var Norges største bank frem til fusjonen med Bergen Bank i 1990, skjedde i 1857. I årene frem til 1903 hadde banken ingen filialer, men etablerte da filial i Arendal på ruinene av Den norske Industri og Vexelbank som gikk konkurs dette året.

I likhet med de to andre bankene, overtok DnC mange banker fra 1920 tallet og fram til 1970 årene.

De fleste av bankene DnC overtok var lokale banker, eller etablerte filialer på ruinene av banker som gikk konkurs. De fikk etter hvert god dekning ut over landet, i første omgang langs Sørlandskysten. Først i 1973 med fusjonen med Finnmarkens Privatbank overtok DnC en bank med filialer spredd over et helt fylke, og det samme gjentok seg i 1980 med fusjonen med Opplandsbanken

(Årstall i parentes er bankens stiftelsesår og i tillegg er tatt med banker som er gått konkurs eller hvor den nye banken er oppstått fra og eventuelle navneskifter)

Den norske Creditbanks røtter:

År for overtagelse: Navn:

1857	Den norske Creditbank
1903	Filial Arendal - Den norske Industri og Vexelbanks filial konkurs i 1903
1920	Exportbanken A/S (1916)
1923	Lillesands Privatbank (1918)
1928	Filial Risør - Agdesidens bank/Risør Privatbank 1914 konk
1933	Filial Porsgrunn - Porsgrunds Handelsbank A/S 1915 konk
1935	Filial Mandal - Mandal og Oplands Privatbank 1918 konkurs
1938	Larvik og Omegns Privatbank (1926) - Laurviks Privatbank 1885 fusjon 1922 med - Larvik Handelsbank 1918
1942	Tønsberg og Oplands Bank A/S - Tønsberg Privatbank (1870) fusjon 1921 med - Tønsberg Handelsbank (1899)
1945	Aasnes Privatbank A/S (1911)
1947	Grimstad Privatbank (1926) - Grimstad og Oplands Handelsbank A/S 1916
1948	Glommendalens Bank A/S (1918)
1949	Ringsaker Privatbank A/S (1918)
1951	Tvedestrand Privatbank A/S (1897)
1959	Sandnes Privatbank (1916)

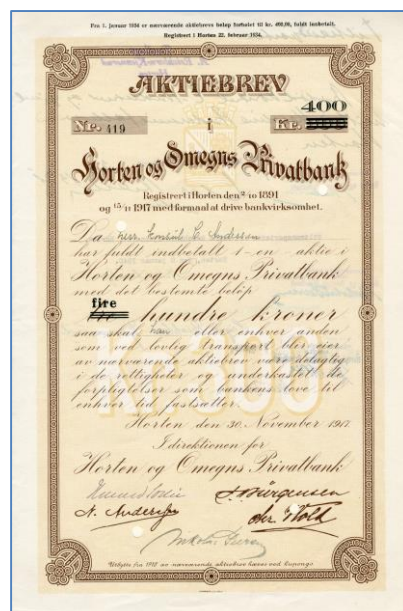
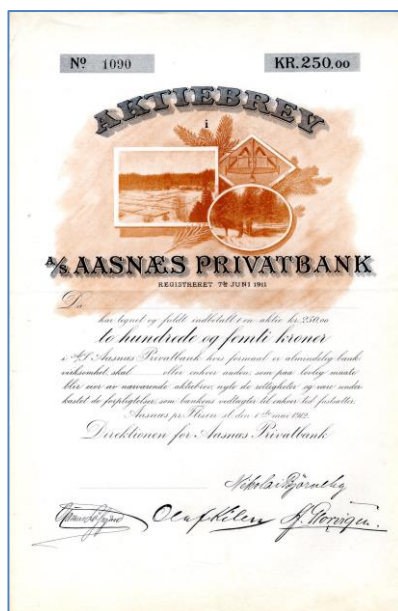
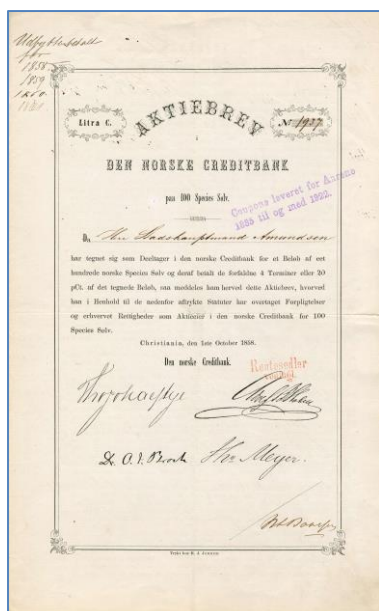

År for overtagelse: Navn:

1963	Porsgrunds Ørebank (1899)
1964	Røkens Bank A/S (1925) - Navnebytte Røkens Sparebank 1857
1965	Odda By- og Bygdebank A/S (1926) - Navnebytte Odda Sparesamlag 1882
1966	Oplandske Kreditbank i Hamar A/S (1876) - Kreditkassens filial i Hamar frem til 1876
1970	Horten og Omegns Privatbank A/S (1891)
1970	Østfold Privatbank A/S 1923 - Indre Smaalenenes Privatbank A/S 1917 navneskifte
1970	Privatbanken i Sandefjord A/S (1928) - Aktiekreditbanken i Sandefjord (1903) (fil Laurviks Privatbank) fusjon 1920 med - Sandefjord Handelsbank (1916)
1973	Haugesunds Forretningsbank A/S 1945 - Haugesunds Kreditbank A/S (1916 (Konk) - Haugesunds og Karmsunds Kreditbank A/S (1928) navneskifte 1945
1973	Finnmarkens Privatbank A/S (1915)
1980	Opplandsbanken A/S (1966) - Gjøvik og Oplands Kreditbank A/S (1897) konk - Gjøvik og Opland Privatbank A/S (1929) navneskifte
1990	Fusjon med Bergen Bank - Navnendring til DEN NORSKE BANK A/S

Den Norske Bank (DnB) - De viktigste kjøp/fusjoner har vært:

1996	Vital Livs og Pensjonsforsikringsselskap A/S (Oppkjøp)
1999	Postbanken A/S (Fusjon)
2002	Nordlandsbanken ASA (Oppkjøp)
2003	Gjensidige – Nor ASA Med navnendring til DNB-NOR ASA. (Fusjon)

Tre sjeldne aksjebrev: **DnC** fra stiftelsesåret 1858, Litra C pålydende 100 speciedaler. Et meget dekorativt aksjebrev i **Aasnes Privatbank**, Aasnes pr. Flisen 1912. og **Horten og Omegns Privatbank**, 1917. De to sistnevnte banker ble overtatt av DnC.

KREDITKASSEN – HAR SLUKT MANGE PRIVATBANKER *Av Svein Rør og Leif Bjørnes*

Christiania Bank og Kreditkasse som i dag er en del av det Nordiske bankkonsernet Nordea etter at Merita-Nordbanken kjøpte Kreditkassen i 2000. Banken ble etablert som landets første Privatbank og stiftet så tidlig som 2. mai 1848, med en aksjekapital som omregnet fra speciedaler var kun 160,000 kroner.

I Carl Kierulfs Håndbok fra 1918 er det registrert hele 206 norske privatbanker. Mange av disse gikk konkurs på 1920 tallet og noen ble etablert på nytt sent på 20 tallet. Etter hvert overtok de tre store bankene DnC, Bergens Privatbank og Kreditkassen mange av disse lokale banker og den siste av de større distriktsbanker som ble kjøpt opp var Sørlandsbanken i 1991. I dag er det bare Romsdals Fellesbank og Voss Veksel og Landmandsbank igjen av forretningsbanker i distriktene.

Kreditkassen hadde frem til 1870 tallet filialer i Bergen og Hamar. Disse ble solgt ut og etablert som Bergens Kreditbank og Oplandske Kreditbank i Hamar. Etter dette var Kreditkassen en ren Oslo bank frem til 1957, hvor den startet oppkjøp av eksisterende banker og etablering av filialer utenfor Oslo. Banken fikk etterhvert mange privatbanker på samvittigheten og nedenfor følger Listen over banker som ble kjøpt opp av Kreditkassen. (Årstall i parentes er bankens stiftelsesår og i tillegg er tatt med banker som er gått konkurs og hvor den nye banken er oppstått fra og eventuelle navneskifter)

År for overtagelse	Navn
1957	Elverum Kreditbank (1913)
1957	Hamar Privatbank (1899)
1958	Agder Bank (1922) - Arendals Privatbank (1875) Konkurs - Agdesidens Bank (1890) Konkurs - Agder Forretningsbank (1922) Agder Bank fra 1928
1959	Trysil Privatbank 1887
1960	Smaalenenes Aktiebank (1898)
1961	Moss og Oplands Bank (1927) - Moss Privatbank (1897) Konkurs
1962	Drammens Handelsbank (1898)
1962	Lillehammer og Oplands Kreditbank (1914)
1962	Hønefoss og Oplands Kreditbank (1933) - Hønefoss og Oplands Privatbank (1899) - Aadalens Sparebank (1908)
1962	Totens Privatbank (1918)
1965	Holmestrand og Oplands Aktiebank (1895)
1969	Kristiansund og Nordmøre Forretningsbank (1925) - Kristiansunds Kreditbank (1875) Konkurs
1969	Fredrikstad og Omegns Bank (1926) - Fredrikstad Privatbank (1891) Konkurs
1970	Farsund og Oplands Bank (1932) - Farsund Privatbank (1907) Konkurs
1970	Lister Privatbank (1914)
1970	Fredrikshalds Kreditbank (1897)
1972	Sarpsborg og Oplands Kreditbank (1928) - Sarpsborg Aktiekreditbank (1899) Konkurs
1980	Andresens Bank (1926) - Bankier N. A. Adresen - Andresens Bank (1913) - Andresens Bank /Bergens Kreditbank danner Foreningsbanken, men går Konkurs og nye banker med de gamle navn blir etablert i 1926. - Kristiania Folkebank (1888) - Kristiania Hypothek og Realkreditbank (1886)

K- Bank Aksjebrev fra 1848+1857 pålydende 100 SPD, i blå farge.

disse fusjonerer til Folke- Realbanken (1961) som fusjonerer med Andresens Bank til AFR-Bank i 1966

1981

Vestfoldbanken

- Gjersøes Bank 1917) Navneendring til Tønsberg Industri og Sjøfartsbank.
- Tønsberg Industri og Sjøfartsbank som endrer

navn til Vestfoldbanken

1984

Fiskernes Bank

1990

Sunnmørsbanken (1980)

- Aalesunds Kreditbank (1877) Konkurs
- Nye Aalesunds Kreditbank (1927)

Danner sammen med

- Møre Kreditbank (1918)
- Ørsta Aktiebank (1896)
- Søndmøre Fiskeri og Handelsbank
- Sunnmøre Kreditbank (1950)
- Aalesund Handelsbank (1913) Konkurs
- Aalesund og Møre Privatbank (1928) navneendring til Privatbanken
- Søkkelven og Omegns Privatbank (1907)

Sunnmøre Kreditbank og Privatbanken fusjonerer i 1980.

1990

Sørlandsbanken (1984)

- Søndenfjeldske Privatbank (1890) Konkurs
- Den norske Handelsbank (1917) avdeling i Kristiansand Konkurs
- Kristiansands og Oplands Privatbank (1926)
- Sørlandets Kreditbank (1916) Konkurs
- Kreditbanken for Sørlandet (1925) navneendring til Sørlandsbanken 1966

Sørlandsbanken og Kristiansand og Oplands Privatbank fusjonerer til

Agderbanken (1984) og endrer navn til

Sørlandsbanken (1985)

1993

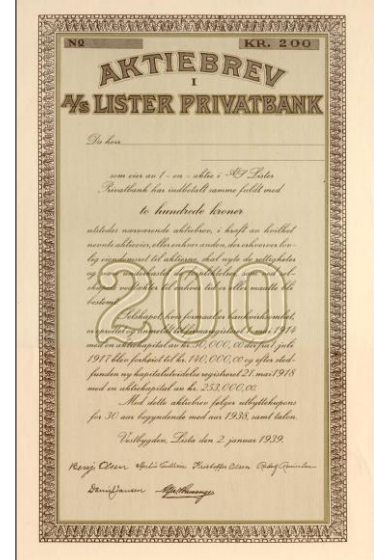
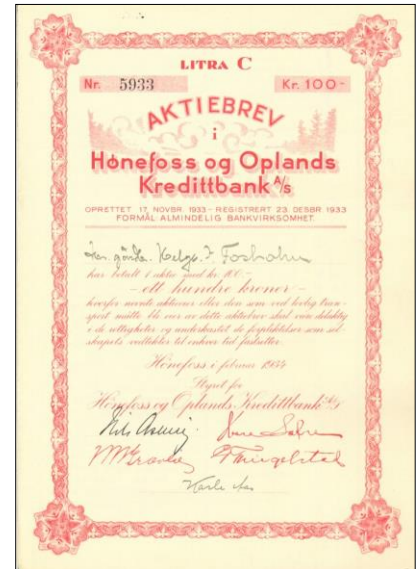
Fokus Bank avdelinger i Bergen kjøpes

- Landsbanken (1914) Konkurs
- Vestlandsbanken (1927)
- Arne Privatbank (1918)
-

2001

De fire store nordiske bankene:

- **Nordbanken i Sverige**
- **Merita Bank i Finland**
- **Unibank i Danmark**
- **Christiania Bank og Kreditkasse i Norge.** Slår seg sammen til Nordea Bank.

To av bankene som ble slukt av Kreditkassen.
Hønefoss og Oplands Kreditbank ble overtatt i 1962. Aksjebrevet er datert 1934. og er meget sjeldent.
Lister Privatbank ble overtatt i 1970. Brevet er datert 1939 og vi kjenner kun til 2 blanketter av denne bank, fra Lista i Vest-Agder

